Revisió de la policultura mediterrània: noves perspectives sobre la prehistòria de Creta

—first posted at GIAP—

El 2021 va començar amb la publicació d'un tercer article científic de l'equip de bioarqueologia, paleoambientologia i paisatge del projecte de recerca PALAP ("Palaikastro Phase 4. Urbanization in Bronze Age Crete: between palace and landscape at Palaikastro"), en què han treballat diversos membres de l'equip GIAP de l'ICAC.

Aquest projecte (2012-5) va implicar:

- L'excavació d'una part de la ciutat minoica de l'edat de Bronze del jaciment de Roussolakkos, a prop del poble modern de Palaikastro a l'est de Creta.
- La prospecció i mapatge d'una àrea de més de 32 km^2 al voltant de la ciutat. Per a fer-ho, en comptes de seguir les tècniques habituals de localització, els treballs es van centrar en la identificació de granjes minoiques i en l'estudi de l'organització econòmica del centre urbà de la ciutat. L'article científic fruit d'aquests treballs es pot consultar **aquí**.
- Anàlisi *multi-proxy*paleoambiental de dos nuclis que daten del Neolític a l'Edat de Bronze i que van proporcionar informació molt important sobre l'entorn ambiental de la ciutat i, indirectament, sobre la seva economia. Podeu trobar més informació sobre els resultats d'aquest treball a l'article publicat a la revista *Quaternary Science Reviews* o la versió en accés obert de la mateixa publicació.
  Després de la publicació dels resultats de l'estudi paleoambiental i de paisatge, l'equip de recerca va compilar totes les dades bioarqueològiques (llavors, carbons vegetals i restes d'ossos animals, espines i closques) recuperades durant l'excavació PALAP.

> En combinació amb noves dades paleoambientals del període minoic mitjà i amb els

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

resultats de la prospecció arqueològica, es va aconseguir un conjunt únic d'informació multidisciplinària que va conduir a **noves interpretacions sobre el passat prehistòric de Creta**.

L'estudi de restes orgàniques pot obrir noves finestres al passat i ocupar un lloc destacat en la recerca arqueològica.

En concret, la comparació i minuciós anàlisi d'aquests conjunts diversos de dades, provinents tant d'excavació com de prospecció arqueològica, van donar peu a un debat sobre l'agricultura, la dieta i la gestió de recursos en aquesta població de l'Edat de Bronze al Palaikastro i el seu territori.

El treball ha estat el resultat d'una col·laboració molt estreta, sovint en condicions difícils, de tot l'equip, que va treballar unit des de la fase de disseny del projecte fins a la interpretació final dels resultats.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Part of the environmental team at the flotation station. Photo: PALAP project archive.

Aquest enfocament holístic únic va permetre aportar una nova mirada als debats sobre l'aparició de la complexitat social a la Creta minoica. També, es va traçar el pes de diverses activitats que tenien lloc a l'est de Creta i es van identificar "les arrels" del sistema de l'Edat de Bronze. Segons aquesta nova perspectiva, l'est de Creta es presenta com una àrea amb una activitat incipient de gestió de l'oliva a gran escala, directament relacionada amb la pastura i la gestió del paisatge.

> Els resultats de l'equip PALAP qüestionen que la necessitat d'especialització fos l'únic desencadenant del sorgiment de les societats jeràrquiques, i posen en relleu la importància d'incorporar aproximacions multidisciplinàries a l'estudi de les economies locals.

És important destacar que aquests treballs mostren com **l'estudi de restes orgàniques pot obrir noves finestres al passat i ocupar un lloc destacat en la recerca arqueològica**.

⇒ Podeu llegir en detall aquests fascinants resultats aquí:
https://doi.org/10.1016/j.jaa.2021.101271

Livarda, A.; Orengo, H. A.; Cañellas-Boltà, N.; Riera-Mora, S.; Picornell-Gelabert, Ll.; Tzevelekidi, V.; Veropoulidou, R.; Marlasca Martín, R.; Krahtopoulou, A. (2021). 'Mediterranean polyculture revisited: olive, grape and subsistence strategies at Palaikastro, East Crete, between the Late Neolithic and Late Bronze Age'. *Journal of Anthropological Archaeology* 61.

Abstract

This paper examines agriculture, farming and dietary resources in east Crete, and re-evaluates the role of grape and olive in its prehistoric economy, these being key in debates on the emergence of social complexity. To do so bioarchaeological, paleoenvironmental and landscape survey data from the Bronze Age town at Palaikastro and its territory are combined. The results indicate a highly compartmentalised landscape, including intensive crop cultivation and extensive animal herding with careful monitoring to maintain productivity. (…)

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)